

Program knihovny na podzim a zimu 2011

Listopad 2011

5. 11. 9.00
Přednáška. Jitka Dudková
Jak nám pomohou rodinné konstelace při řešení zdravotních problémů?

8. 11. 17.00
Ateliér proměn
Prezentace

9. 11. 18.00
Večery pro ucho. Pápěři
V dokumentu Gabriely Albrechtové se společně se členy o. s. Pápěři vydáme do labyrintu chodeb litoměřické nemocnice

12. 11. 9.00–13.00
Staň se rozhlasovým reportérem
Rozhlasový workshop pro děti od 10 do 13 let. Čtení na mikrofon, zábavná hlasová cvičení aj.

16. 11. 19.00
Autorský večer. Pavel Brycz
Ve spolupráci s nakladatelstvím Mladá Fronta

19. 11. 9.00–12.00
Zimní workshop
Určeno pro rodiče a děti

23. 11.
Beseda. Ivona Březinová
Určeno pro základní školy v rámci celostátní akce Den pro dětskou knihu. *Zadáno*

23. 11. 18.00
Zdravý životní styl
Obrazy kreslené intuitivní kresbou. přednáší: Jaroslava Slavičková

24. 11. 19.00
Večery pro dokument

Prosinec 2011

1. 12. 17.00
Přednáška. Waldorfská iniciativa
Hlídaní dětí na dětském oddělení zajištěno

5. 12. 17.00
Klub celiaků Litoměřice

14. 12. 18.00
Autorský večer
Křest nové knihy Jaroslava Balvína *Lásko, ted!*
Jeho prozaický debut *Mácha: Deníky. Turistický průvodce* byl letos nominován na Cenu J. Orteny pro mladé české autory do 30 let

15. 12. 19.00
Večery pro dokument
Miloš Doležal, Nebe plné dýmu

10. 12. 9.00–12.00
Enkaustika
Výtvarný workshop

Pravidelné pořady pro děti

Korálkárna
Každou středu od 15.30 do 17.00 vyrábíme šperky

Pravidelné pořady pro seniory

Dopolední klub aktivního stáří.
Vždy ve středu na sále knihovny. Kognitivní hry a jednoduchá cvičení pro zlepšení paměti a nálady (čínská cvičení, logické hádanky, stolní hry aj.). Výtvarná dílna (malba akvarelem, arteterapie, mandaly, modelování). Více informací u lektorky Heleny Učíkové Lendacké, T: 723501005

Když tvoří senioři.
Každé úterý 15.30–17.00
Máte plnou hlavu nápadů a nemáte se o ně s kým podělit? Přijďte do našeho klubu LIPEN, kde je prostor pro každého

Doporučujeme

Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích

7. 10–20. 11.
Paralelní historie
Umění severních Čech v posledních dvaceti letech

2. 12. 2011–5. 2. 2012
Současná česká ilustrační tvorba
www.galerie-ltm.cz

Hospoda u letního kina

12. 11. 20:00
Už jsme doma
2. 12. 20:00
The Dad Horse Experience band (Německo)

Začátky ve 20:00,
www.modryznebe.cz

Mácha

Karel Hynek Mácha #2–3/2011 informačně-literární bulletin Knihovny K. H. M. v Litoměřicích

Obsah

Karel Hynek Mácha #2-3/2011
Informačně-literární bulletin
Knihovny K. H. Máchy v Litoměřicích

Třikrát ročně vydává příspěvková organizace
Knihovna K. H. Máchy v Litoměřicích,
Mírové náměstí 26, 412 01 Litoměřice

ISSN 1803-7313
Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR E 18798

Editor Jaroslav Balvín
Design Martin Raudenský
Tisk R&K Servis, Děčín

E-mail karel.khm@seznam.cz
Tel. 416 732 453
www.knihovnalitomerice.cz

Úvodník	01
Profil – Sváta a Kašpárek	02
Novinky z fondu knihovny	05
Knihovna – Veronika Márová	09
Knížka pro prvňáčka	12
Nejpilnější čtenáři	13
Když tvoří senioři	14
Knihovna přátelská rodině	15
Večery pro ucho	16
První ročník fotofestivalu	19
Knihovničky – Podsedice	20
Rozhovor se Zdenkou Skálovou	22
Studentský časopis Středník	24
Litoměřická literární čítanka	25
Recepty – Kateřina Minková	27
Holandské sýry v Litoměřicích	27
Komiks – S. d. Ch.	30
<i>Literární příloha</i>	
Lukáš Fíla	37
Martin Suriak	38
Jakub Praibíš	40
<i>Ž literární soutěže Památníku Tereziín</i>	
Lucie Hrochová	42
Program knihovny	46
Doporučujeme	46

Na obálce Knížka pro prvňáčka. Foto archiv

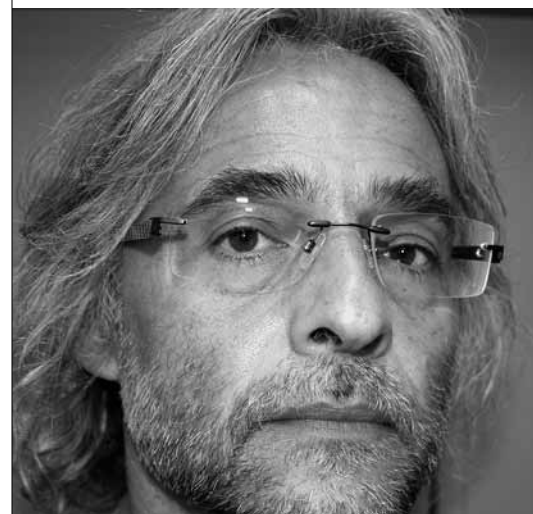
Vážení a milí čtenáři,

Karel
František
Tománek

na začátku podzimu vás knihovna přivítala v novém kabátě. Díky péči našeho zřizovatele jsme opravili fasádu a zrestaurovali vstupní dveře. Současně jsme zahájili projekt „knihovna opravdu pro všechny“. Jako jedna z mála institucí zřizovaných městem totiž nemáme bezbariérový přístup. To by se ale díky pochopení pana místostarosty Krejzy mohlo změnit. Dokončujeme projektovou dokumentaci, abychom byli připraveni požádat o čerpání prostředků z regionálních operačních programů. Zda-li nakonec uspějeme, se dá těžko odhadnout. Za pokus to ale určitě stojí, protože na prvním místě nejsou knihy, ale vy, čtenáři. Těšíme se na setkání s vámi při jednom z našich pravidelných filmových nebo rozhlasových večerů.

Přeji vám za celou knihovnu barevný podzim a bílou zimu.

Ředitel knihovny. Foto archiv

Napište řediteli k.f.t@seznam.cz

Založíme si Kašpárkovu stranu,

předpovídají manželé ALENA a SVATOPLUK HORVÁTHOVI, kteří v Litoměřicích již řadu let provozují loutkové Sváťovo divadlo.

Odkud pocházíte, jak jste se dostali k divadlu a jak se spojily vaše cesty?

Sváťa: Já jsem do čtrnácti bydlel v Třebívlicích a v roce 1973 jsme se přistěhovali do Litoměřic. Jako kluk jsem sbíral panenky. V osmnácti letech jsem jich měl kolem dvou set – porcelánové, dřevěné, černošky... Nosili mi je kamarádi, dostával jsem je k narozeninám a taky jsem o nich natočil dokument. Kromě toho jsem dětem rád vyprávěl pohádky. Na koupališti jich kolem mě bylo třeba padesát. Dali mi piškotky, já je snědl, a vyprávěl.

Alena: Narodila jsem se na Valašsku. Vystudovala jsem genetiku na Slovensku a do Litoměřic přišla v roce 1989 šlechtit jabloně. Pracovala jsem na stanici v Těchobuzicích, U Petříků potkala Sváťu – a brzy jsme čekali dítětko. Když jsem čekala druhé, řekla jsem – já tady v tom smogu s dětmi nebudu. Přestěhovali jsme se tedy do malinké vesničky v Karpatech. A tam jsme pro děti začali hrát divadlo s loutkami

z moduritu. Každý den k nám na dvořeček docházelo třeba deset dětí, vedle toho pejskové, kočky, kozičky – bylo u nás veselo.

Proč jste se vrátili a jak jste založili Sváťovo divadlo?

Sváťa: Dostal jsem záchvat se srdíčkem a v Litoměřicích jsem znal doktory. V Labuti jsme vystoupili s divadlem vyřezaným ve skřini a vlastnoručně vyrobenými loutkami. Děti jsme tehdy docela vylekali a přišli tak na to, že pro ty nejmenší nemůžeme hrát strašidelně. Pak se to začalo nabalovat – hráli jsme na náměstí, ve školce dcerky Amálky, v Úštěku... Loutky jsme vozili nejdřív na kárce, až později jsme si koupili první auto. Jakmile jsme byli mobilní, rozeslal jsem všem školkám v okrese dopis, jestli chtějí zahrát. Některé se chytly, a tak jsme 1. listopadu roku 1998 začali jezdit po školkách. První byla v Krábčicích, kde se nám to auto rovnou rozbilo... Založili jsme občanské sdružení a začali hrát i v kul-

Alena a Svatopluk Horváthovi. Foto Lenka Růžičková

turních domech v Ústeckém a Libereckém kraji a Praze. Zahraničí by byl náš sen, ale jsme kontaktní divadlo, založené na vyprávění. A když neumíme řeč... Již potřetí jsme ale hráli na mikulášské besídce pro česko-italské rodiny v papežských kolejích Jana Nepomuckého v Římě. Je to pro nás pěkný výlet, jen že na Mikuláše chybíme tady v Litoměřicích.

Kvůli Svátovu dividlu jste přestala šlechtit jabloně?

Alena: Nejdřív jsem se z práce vždycky uvolňovala, ale pak už toho bylo moc. Hrozně jsem se bála odejít, ale Sváta mě přesvědčil, že se užíváme.

Sváta: V začátcích jsme měli štěstí, že nás Sdružení amatérských loutkářů pozvalo na loutkovou přehlídku v Lounech. Byli tam starší loutkáři – pánové Leština, Zdarek, Ryšavý nebo Havlík, a zalíbili jsme se jim. Členové ostatních mladých souborů si poradit nenechali, a tak jsme spoustu rad mistrů mohli vyslechnout sami. Když jsme chtěli někde hrát, museli jsme pořád volat, obesílat, vysvětlovat, přesvědčovat... Všu- de nám říkali, že děti nechodí. Ale když jsme začali hrát, začaly chodit. Teď už spíše volají pořadatelé nám. Kamarád z Mnichova Hradiště, řezbář František Pešan, nám udělal krásné loutky a k loutkohrám jsme si začali dělat i vlastní písničky.

Sledujete ostatní loutková divadla?

Sváta: Některá jsme představili na sedmi ročnících loutkového festivalu v místním kulturáku. Ale to byli všichni klasici, tj. hráli pro děti s loutkami na scéně s kukátkem. Dnes je moderní loutka jako doplněk, hrají spíše lidé

a je to hlavně pro dospělé. Taky se ne- kouká na to, jestli scéna a loutky do- ře vypadají. Takové experimenty se mi nelíbí, ale nikomu neříkám, aby se do nich nepouštěl nebo aby na ně ne- chodil. My se držíme klasiky hlavně proto, že na loutková představení cho- dí čím dál menší děti, třeba i dvoule- té tříleté. Tomu, co se dnes běžně hra- je, se zasměji spíše jejich rodiče. Není jednoduché upoutat dítě na dvacet mi- nut. Na jarmarcích a akcích pro veřej- nost na nás ovšem chodí všechny věko- vé kategorie a publiku se samozřejmě přizpůsobujeme.

Máte nějaký sen?

Sváta: Kamenné loutkové divadlo v ne- funkčním kinosále v Sovově ulici. Jeho zřízení mi přislíbila Strana zelených. Jestli to nevyjde, asi založím Kašpár- kovu stranu pro děti, ale i tatínky a ma- minky, a s ní to dokážeme. S politikou mám už zkušenosti – když byla revolu- ce, přišli za námi kluky z Občanského fóra, že potřebují nějaké lidi na kandi- dátku. Pak jsem jednou seděl U Dej- malíků a přišla nějaká pedačka, jestli jí můžu říct program. Tak jsem jí řekl: hlavně aby v Litoměřicích bylo hodně bordelu a drog...

Alenka: Přenášet pořád scénu z auta je fyzicky náročné. Takže kamenná scé- na ve městě by pro nás byla vhodnější. Nebo se přestěhujeme na vesnici a za- řídíme si divadélko ve stodole.

Sváta: Máme ještě jeden nápad. V ne- využitě litoměřické hvězdárně by- chom chtěli udělat galerii loutek a za- čínajících výtvarníků pro turisty a děti. Na podzim o tom bude jednat rada, tak uvidíme.

Nonšalantní bonviván Bookowski vymetal přes léto pláže, dával si do nosu v koktejlových barech a pod hvězdnou oblohou balamutil ženská srdce. I přesto si našel čas na dobré knihy.

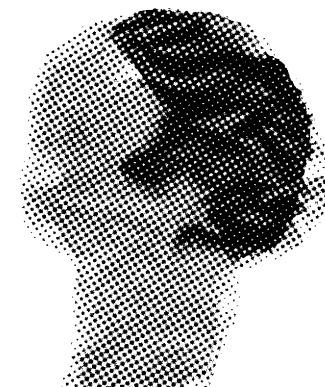
Beletrie

Felix Holzmann
Šprechty Felixe Holzmann
(mluvené slovo na CD)
Supraphon 2011

Kabaretní a později i televizní scénky a anekdoty proslavily komika Felixe Holzmann (1921–2002), spojeného s Litoměřicemi. Holzmanna s kulatými brejličkami a ve slaměném klobouku, tzv. tralaláčku, vytvořil později populární typ natvrdlého chlapíka, kterému všechno dochází nezvykle dlouho, se zvláštním tázavým zpěvavým protahováním koncovek. Jeho dialogy jsou precizně vystavěné, humor těžší především z nečekaného (často nepatřičně doslov- něho) uchopení významu slov a slovních spojení. Partnery v jeho vystoupe- ních mu byli František Budín, Lubomír Lipský, Miloslav Šimek, ale i Karel Gott nebo Iva Janžurová. Od konce 60. let žil a působil také v Německu, kde se seznámil se svou druhou ženou – zpěvačkou a konferenciérkou Bärbel. V severozápadní části Mírového námě- stí v Litoměřicích se nachází dům jeho rodiny, kde prožil své dětství. Dnes je na tomto domě umístěna jeho busta s malou pamětní deskou. Na CD na- jdete např. dialogické scénky *Ukulele* (Huhuláka), *Svačinu* nebo *Křížovkáře* a mnoho anekdot.

Elfriede Jelinek
Vyvrhelové
Mladá fronta 2010

Vyvrhelové vyšli původně v němčině v roce 1980. Jsou situováni do pová- lečné Vídně. Nobelistka Jelineková je sepsala na podkladě skutečné událo- sti rodinného masakru, spáchaného ra- kouským chlapcem v roce 1965. Sledu- jeme partu čtyř mladých lidí z různých sociálních tříd. Všichni jsou něčím frustrovaní a své komplexy si vybíjejí příležitostným násilím a zlodějnou. Je- lineková i v tomto opusu ukazuje mi- strovství v ironii, cynismu a sarkasmu. Strefuje se zejména do rakouské pod- pory Hitlera, pokřiveného majetnic- kého a násilného vztahu muže k ženě a tendence dospívajících kopírovat pochybné vzory. České vydání opat- řila skvělým překladem Jitka Jílková. Vedle zfilmované *Pianistky* jde možná o čtenářsky nejpřístupnější dílo kontro- verzní rakouské spisovatelky dostupné v naší mateřštině.

Naučné oddělení

Christopher McDougall
Born to run. Zrození k běhu
 Mladá fronta 2011

Americký bestseller je směsicí románu, populárně-naučné literatury a motivačního manuálu. Hrdinou knihy je sám autor, který se pokouší běhat, ale potýká se s bolestmi a zraněními. Jako sportovní reportér ví, že to mezi běžci není vůbec neobvyklé. Přestože především firma Nike vyrábí už po deseti letech neustále se zlepšující běžecké boty, situace je stále horší, nohy bolí a krvácí stále víc v podstatě kohokoli, kdo se do běhání pustí. Výchozí terén pro Ego na Erwina Kische amerického sportovního tisku!

McDougall se vydává do nebezpečné, těžko dostupné oblasti mexických Měděných kaňonů, v níž žijí legendami opředení Tarahumarové, údajně nejlepší běžci na světě. Průvodcem je mu tajemný muž Caballo Blanco (Bílý kůň), který bydlí na pomyslné hranici mezi Mexikem a částí pohoří Sierra Madre. McDougall se díky „Koňovi“ dozví, že Tarahumarové jsou tak dobří běžci proto, že se při běhu smějí. Užívají si ho jako hru, i když kvůli pohnuté historii jej mají také vžitý jako formu boje. Navíc běhají pouze v tenkých ručně dělaných sandálkách, de facto naboso (a to v divoké přírodě!). Caballo Blanco chce za své informace něco na oplátku: pomoc s uspořádáním a popularizací ultramaratonu v domácím prostředí Tarahumarů, tedy v Měděných kaňonech.

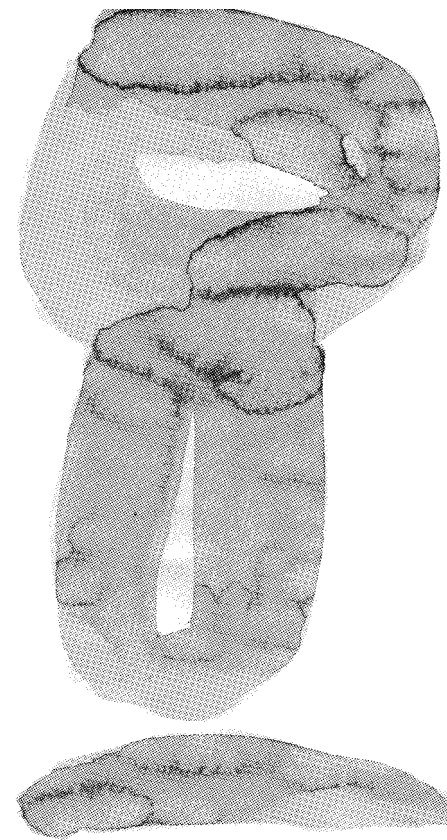
Během cesty s nejlepšími ultramaratonci světa do Sierra Madre seznámí McDougall čtenáře nejen s pohnutou historií ultramaratonů v USA, ale i s posledními vědeckými teoriemi o běhu v kontextu vývoje člověka. Ty dospívají k tomu, že člověk je – jak stojí v názvu titulu – zrozen, resp. předurčen k běhu.

Adam Votruba
Václav Babinský – život loupežníka a loupežnická legenda
 Libri 2009

Václav Babinský, pocházející z lito-měřických Pokratic, je patrně nejslavnějším českým loupežníkem. Kdysi se o něm říkalo, že bohatým bral a chudým dával. Jak to však bylo s Babinským doopravdy? V této knížce naleznete jeho skutečné životní osudy a činy. A dozvíte se také, jak se z Babinského stala posléze legendární postava, i to, že sám část své slávy ještě zažil. Jediný historicky věrný životopis Babinského v knižní podobě byl vydán roku 1922 a napsal ho novinář Karel Novotný. S touto knihou má autor spojení jednu příhodu. Poprvé si ji půjčoval v Národní knihovně někdy roku 1998 jako student Filosofické fakulty Univerzity Karlovy. Objednací lístek se mu však vrátil s nečitelnou poznámkou, a kniha nikde. Zašel tedy s lístkem na informace a dozvěděl se, že kniha je v trezoru. To mu přišlo podivné. Přece na této knize není nic politicky závadného a navíc už bylo devět let po revoluci. Zeptal se tedy nechápavě: „V trezoru?“ A knihovnice mu to vysvětlila:

„Víte, tahle kniha se hodně kradla, takže ji musíme zamykat i před našimi zaměstnanci.“

V knize o Babinském nechybí loupežnickovy ohlasy v pověstech a lidových písničkách včetně skladby Na kopečku v Africe. Adam Votruba se narodil r. 1974 v Praze. Vystudoval historii a filosofii a věnuje se bádání na pomezí historie a etnologie. Je mj. editorem unikátních knih současné folklorní poezie pro děti *Namažeme školu špekem a Kecy v kleci*.

Dětské oddělení

Martin Reiner, Michal Viewegh,
 Pavel Šrut, ilustrace Galina Miklínová
Tři tatínci a maminka
 Brio, 2010

Tři známí spisovatelé spojili síly, aby vytvořili hravou a jiskřivou sbírku povídek, jejichž hlavní postavou je maminka – stále jedna a táž maminka ve třech příbězích, které na sebe poutavě navazují. U Reinerova je to vlastně ještě holčička, která se má teprve ženou a maminkou stát, zatímco Viewegh už ji sleduje očima tatínka-manžela. V povídce Pavla Šruta dokonce převezmou hlavní roli jejich děti a povedený strýček Antonín, aby v mamčině nepřítomnosti potvrdili, jak okouzující bytostí jejich maminka je. Nedávno vyšla kniha i v digitální podobě pro interaktivní tablet iPad.

Zuzana Frantová
Vikinská princezna, aneb Velké velrybí vyprávění
 Albatros 2010

Anička se nemůže dočkat prázdnin. Pojedou přeci do Norska, a to je ta nejlepší země na výletování. A navíc uvidí svou první živou velrybu, tedy vlastně velrybu, vždyť to není žádná velká ryba, ale savec. Už má knížku plnou pohádek o velrybách, s maminkou a tatínkem chodí do velrybí restaurace a taky viděla jednu obrovskou kostru velryby v Národním muzeu... a zkoušela jí spočítat kosti... a otevírá tak dávný vi-

kinský příběh plný smutku a dlouhého putování. Příběh malé Aničky plný dětského nadšení, zklamání i humor-
ných situací se střetává s vyprávěním Freydis, dívky z vikinských časů, jež bez příkras ukazuje drsný život na severu v dobách, kdy had Midgardsorm okusoval kořeny Yggdrasilu a Ódin kul zbraně pro válku s obry. Titul ilustrovala Najda Rawa. Za knihu byla autorka nominována na Cenu Jiřího Ortena pro mladé autory do třiceti let za rok 2010. Zuzana Frantová se narodila r. 1984 v Praze, absolvovala gymnázium Na Pražačce a Literární akademii J. Škvoreckého.

Hudební oddělení

Lady Gaga
The Fame
Interscope 2009

Madonna je mrtvá, ať žije Lady Gaga! Americká zpěvačka a skladatelka italského původu s uměleckým pseudonymem podle singlu Queenů *Radio Ga Ga* prodala přes 15 milionů alb a 51 milionů singlů. Proslula především písněmi jako *Paparazzi* nebo *Poker Face*. V její hudbě lze rozpoznat ohlas glam rocku (David Bowie) i popu (Michael Jackson). Její image ovlivňuje zájem o současné vizuální umění (Damien Hirst). Výrazně oblékaná chodí nejen v soukromém životě, ale především vystupuje na pódiích celého světa. Je také ozdobená mnohými tetováním, jeden vytetovaný nápis je přitom citací německého básníka Rainera Marii Rilke-

ho. Velkou posluchačskou základnu má v gay komunitě, která vždy upřednostňovala výrazné, originální popové ikony s rytmickým tahem na branku. Lady Gaga naplňuje status celebrity nejen tím, že je hrdinkou bulvárního tisku, ale přispívá také na charitu a vyjadřuje se ke společenským problémům. Loni vystupovala i v Čechách.

Čechomor
Gorale (3CD)
Universal 2010

Speciální kompilační 3 CD-BOX mapuje v remasterované verzi rané nahrávky prvních tří alb z let 1991–2000 kapely, která si vydobyla neochvějnou pozici fenoménu domácí folk-rockové scény a jejíž koncerty nejen že jsou vždy strhující událostí, ale zároveň dokážou stírat hranice mezi žánry a generacemi. Za dobu svého působení procestoval Čechomor celou Evropu, Severní Ameriku a Rusko, spolupracoval s divadlem Na Palmovce, bratry Formany, divadlem Continuo, Lenkou Dusilovou a dalšími významnými umělci. Kapela vznikla již roku 1988, tehdy ještě jako I. Českomoravská nezávislá hudební společnost.

Půjčili jste si některou z novinek, které doporučuje Bookowski? Zaujala vás, nebo se vám naopak nelíbila? Napište nám na e-mail karel.khm@seznam.cz. Stejně tak nám napište, pokud vás zaujal jiný titul. Krátké čtenářské recenze otiskneme a odměníme knižními cenami!

Jde nám o to představit knihovnu a její akce na veřejných místech,

říká výtvarnice knihovny VERONIKA MÁROVÁ. Najdete ji na konci chodby v prvním patře. K ruce výtvarnici a dospělým účastníkům jejích výtvarných dílen je zde dílna s velkým pracovním stolem, kopírkou, tiskárnou a skladem výtvarných potřeb. Petra Šormová z dětského oddělení tady každou středu vede korálkárnu, na níž s dětmi vyrábí šperky.

Na čem všem můžou čtenáři vidět vaši práci?

V knihovně jsem zodpovědná za interiér: současná podoba chodeb, dětského oddělení a dětských koutků na ostatních odděleních se realizovala na základě mých návrhů. Dále fotím a zpracovávám fotografie. Také oslovuji výtvarníky a nabízím jim prostor knihovny k prezentacím a graficky zpracovávám veškeré propagační materiály knihovny: programy, plakáty, bannery – kromě tohoto bulletinu. Ten má od začátku jeho vydávání na starosti grafik Martin Raudenský.

Kam z vašeho stolu putují desítky kusů informačních letáků s programem knihovny na každý měsíc?

Propagační materiály distribuujeme nejen po celé knihovně, ale i po Lito-měřicích: např. do čajovny Hóra, Poradny pro náhradní rodinnou péči, Klubíčka, Rozmarýnu, kulturního domu, kina, bazénu, centrální jídelny, galerie, muzea, městského infocentra atd. Informační stojany se základními údaji o knihovně a pravidelně obměňovaným programem jsme instalovali na střední školy a do kina Máj. Rádi bychom stojan umístili také do foyer

nemocnice či do haly vlakového nádraží. Jde nám zkrátka o to více představovat knihovnu a její akce na veřejných místech.

Proč máte na pracovní desce tolik papírových tašek se srdíčkem?

To je takový náš dárkový balíček, který věnujeme nově registrovaným čtenářům ke čtenářskému průkazu. V něm mají infobrožuru o všech odděleních knihovny nebo třeba kolekci pohledů *Hrady spatřené* namalovaných našimi malými čtenáři. Byly inspirovány výlety, které jsme v „máchovském“ roce 2010 podnikli s rodiči a dětmi na Házmurk, Milešovku a Helfenburk. Dále v tašce mají vystřihovací společenskou hru *Pexetrio malého čtenáře*. Děti si přečetly knížku, namalovaly obrázky svých oblíbených hrdinů – tak naše

pexetrio vzniklo. A pak tam jsou ještě veselá záložky, pohledy knihovny, samolepky se srdíčkem, propiska a pro děti pastelky. A málem bych zapomněla – také aktuální číslo knihovního bulletinu.

Na jaře vydala knihovna dětskou knížku, kterou napsali a ilustrovali sami naši dětské čtenáři. Mohla byste přiblížit, jak vznikla?

Hana Procházková z dětského oddělení vymyslela začátek pohádky o drakovi Čendovi a děti ji podle své fantazie dopisovaly. Na jednom z výtvarných workshopů pak tyto pohádky ilustrovaly, na dalším jsme vyrobili velkého sedmihlavého draka Čendu – můžete ho až do jara vidět, jak se vznáší nad schodištěm knihovny. Nakonec vznikla kniha s názvem *Dračí život* aneb

Veronika Márová. Foto © KFT

Sedm hlav ví mnohem víc. Pokřtěna byla na vodním hradě v Budyni nad Ohří spojeném s legendou o drakovi. Děti tam bouchly Rychlé špunty a navzájem si četly své pohádky. Knihu si můžete vypůjčit na dětském oddělení.

Co připravujete na podzim a na příští rok?

Koncem října se uskuteční výtvarný workshop s výrobou svatomartinských lampiónů. Ty nám v listopadu posvítí na cestu při hledání svatého *Martina*. V listopadu následuje další, zimní výtvarný workshop, kde budeme tvořit sněhovou peřinu pro knihovnu. Až do poloviny listopadu vystavuje v sálu a na chodbách knihovny vystavovat Petr Kalous. Na začátku prosince připraví Petra Šormová z dětského oddělení s dětmi vánoční dárky. V únoru chystáme maškarní bál, který se nám už předminulý rok povedl. Na jaro se opravdu těším – představíme totiž nakladatelství pro děti Baobab, a to výstavou ilustrací, přednáškami jeho kmenových autorů i prezentací jejich knížek. Celé by se to mělo odehrávat hravou formou vlastní tomuto nakladatelství. Písníčkárce Radůze vyšly v Baobabu pohádky a možná ji poprosíme, aby nám přijela zahrát a zazpívat. V dubnu nás opět čeká Noc s Andersenem na dětském oddělení a v červnu připravujeme další Muzejní noc v knihovně.

Kde jste se narodila, co jste studovala a kde jste pracovala dříve?

Pocházím z Teplic. Na Divadelní fakultě Janáčkovy akademie múzických umění v Brně jsem absolvovala obor scénografie. Učila jsem na ZUŠ výtvar-

Hrady spatřené litoměřickými dětmi. Repro archiv

nou výchovu v Brně, Trutnově a Karlových Varech. Scény a kostýmy jsem potom navrhovala pro různá kamenná divadla (Brno, Ostrava, Zlín, Karlovy Vary, České Budějovice, Liberec, Most ad.). Se založením rodiny jsem kočovný divadelní život omezila. Po večerech se věnuji navrhování interiérů bytů, domů a prodejen.

Jak jste spokojená v Litoměřicích? Rodačkou nejste.

Na Litoměřice mám hezké vzpomínky z dětství, protože tu bydleli moji prarodiče, za kterými jsem pravidelně s rodiči jezdila. Jsem tu nyní šest let, město i České středohoří mám moc ráda. Dobře se mi tu žije a můj syn Kryštof má tady domov.

Knížka pro prvňáčka

Na celonárodním projektu, který garantuje Národní pedagogická knihovna Komenského, jsme participovali druhým rokem. **Hana Procházková**

Ze slavnostního ceremoniálu. Foto archiv

Projekt podporuje čtení dětí, zájem dětí o knihovnu a čtenářskou kulturu vůbec. Letos se ho účastnilo 20 000 prvňáčků z celé republiky. My jsme pracovali se 106 dětmi ze čtyř tříd a dvou škol (3. a 5. ZŠ), které s knihovnou nejvíce spolupracují. Děti se účastnily série čtyř besed v knihovně a nakonec dostaly knihu, která vyšla speciálně pro tento projekt. Letos byly k jejímu vytvoření osloveny spisovatelka Daniela Krolupperová a ilustrátorka Eva Sýkorová. Jmenuje se

Zmizelá škola. Tato knížka není k dispozici v běžné prodejní síti a je napsána a ilustrována tak, aby odpovídala potřebám prvňáčků. Samotný projekt probíhal od ledna do dubna, v květnu jsme vyhodnocovali a 15. června slavnostně předávali knihy v divadélku Minimaxu. Skoro půldenní akci doprovázel kulturní program, mj. zazpíval sbor Vokalis ze Střední pedagogické školy J. H. Pestalozziho. Na přelomu října a listopadu vyhlásíme další ročník pro stávající prvňáčky.

Nejpilnější čtenáři

Nejpilnější malou čtenářkou se v uplynulém školním roce stala dívka vietnamského původu Nguyen Thuy Linh.

Nejpilnějším starším čtenářem se stal Jan Špaténka (r. 1996). „*Je to nesmírně poctivý a hloubavý, na svůj věk vyzrálý kluk, jednoznačný knihomil,*“ po-

psala Honzu knihovnice z dětského oddělení Hana Procházková. Slavnostní ocenění pilných čtenářů proběhlo v květnu zároveň s autogramiádou nové knihy Václava Vokolka. Pilné čtenáře zpodobnili do výklenků knihovny bratři Květoňovi ze sdružení A. S. S.

Nguyen Thuy Linh a Jan Špaténka. Foto A. S. S.

Když tvoří senioři

Pod tímto názvem vydala letos Knihovna K. H. Máchy sborník členů klubu tvůrčího psaní Lipen. Po studentce brněnské Janáčkovy akademie múzických umění LENCE JIRÁSKOVÉ, která loni v knihovně vedla mládež, převzala letos na jaře štafetu KATEŘINA MINKOVÁ. Ta se věnovala seniorům.

12. července se v knihovně konal odpolední čaj se křtem a čtením ze sborníku, který si můžete půjčit na oddělení beletrie. Spisovatel Ivo Chmelař, jenž se tvůrčího psaní rovněž účastnil, poděkoval lektorce květinou i za všechny další účastnice (Eva Andělová, Jaroslava Černá a Jana Svobodová). Eva Štíbrová poděkovala lektorce za knihovnu a seniory ocenila za jejich práci. Kateřina na setkání popsala, jakým způsobem kurz probíhal: *„Během našich setkání jsme plnili různé úkoly, např. rekonstruovali básně oblíbených autorů, přeskupovali v nich slova i jednotlivé verše, předělávali vybrané texty z novin, skládali texty s větami vždy na jedno písmeno apod.“*

Ivo Chmelař Když tvoří senioři

Když tvoří seňoři,
z hlubiny moří
slova se noří.

Když oči mhouří,
hledíce k bouři,
tváře jim hoří,
falešné mýty boří.

Kolem klusají oři,
z hlubin se noří
i mořští netvoři.

Možná, že přetvoří
až k zemím v zámoří,
co slovům se koří.

Členové klubu Jaroslava Andělová, Ivo Chmelař a jeho vedoucí Kateřina Minková. Foto Veronika Márová

Knihovna je přátelská rodině

V přízemí knihovny nad topením si můžete přečíst certifikát, který označuje knihovnu jako „společnost přátelskou rodině“. Toto ocenění jsme získali již podruhé.

Soutěž vyhlašují Síť mateřských center a Ústecký kraj. Probíhá průběžně od roku 2004 a oceňuje ty, kteří ulehčují život rodinám s dětmi opatřeními,

která v Čechách dosud nejsou běžné. Oceňuje i zaměstnavatele, kteří vytvářejí zaměstnancům podmínky pro sladování rodinného a pracovního života. Knihovny si vyhlašovatel cení zejména pro zřízení dětských koutků na všech odděleních, přebalovacího pultu, dětských pasů a kurzů tvůrčího psaní pro seniory.

Setkání autora radiodokumentu s posluchači je něčím naprosto výjimečným,

říká o Večerech pro ucho jejich organizátorka
GABRIELA ALBRECHTOVÁ.

V knihovně pořádáte Večery pro ucho. Pro koho jsou určeny a co divákům nebo účastníkům nabízejí?

Večery pro ucho jsou určeny především těm, kdo se zajímají o rozhlasový dokument, nebo těm, kteří o existenci tohoto žánru doposud ani nevěděli a chtějí se s tímto fenoménem seznámit. S nápadem uspořádat poslechové středy jsme přišli přibližně před rokem a myslím si, že už si našly své příznivce. Průběh takového večera se skládá z poslechu dokumentu a poté následuje beseda s přítomným autorem nebo aktérem zvukového příběhu. Atmosféra na těchto setkáních je trochu zvláštní. Několik stolků s připraveným čajem, improvizovaná výtvarná instalace a jinak už jen ochota naslouchat. Posluchači mají možnost setkat se s velice zajímavými osobnostmi a díky intimně atmosféry s nimi mluvit opravdu velice otevřeně. Za nejzdařilejší večery

považuji setkání s naším vrcholovým horolezcem Zdeňkem Hrubým, výtvarníkem a divadelníkem Matějem Formanem nebo Ondřejem Vaculíkem, synem známého spisovatele Ludvíka Vaculíka. Asi nejdojemnějším okamžikem těchto akcí byl poslech dokumentu Miroslava Valeše *Rock skalických orlů* o kapele mentálně postižených lidí, po němž následoval živý koncert přímo v budově knihovny. Myslím si, že v dnešní rychlé a na obrazový efekt soustředěné době jsou takové chvíle vzácné.

Na Večerech pro ucho slyšeli posluchači některé radiodokumenty spojené s Litoměřicemi, vámi již zmiňovaný *Rock skalických orlů* a také *Strýce Otu ze Stockholmu*. Mohla byste podrobněji zmínit, o čem pojednávají?

Rock skalických orlů je Valešův autorský debut. Velice kvalitní dokument nás zavedl do Domova sociální péče ve Skalicích u Litoměřic. Mnozí z posluchačů

do té doby ani netušili, jak se v tomto zařízení klientům žije, jak moc jsou citliví a jakých výkonů jsou schopni. Asi nejzajímavější informací bylo to, že lidé, kterým až přibližně do roku 2000 nebylo dovoleno opustit brány ústavu, docházejí dnes do zaměstnání a žijí někdy plnějším životem než mnozí tzv. zdraví občané. *Strýc Ota ze Stockholmu* byl můj dokument o vlastním prastrýci, který žil v Litoměřicích, za komunistů byl uvězněn v Jáchymově a v 60. letech 20. století emigroval do Švédska. Poslechu i debaty se zúčastnili také lidé, kteří Otakara Štorcha, hlavního hrdinu příběhu, znají osobně. I tím byl tento večer zvláštní. V dalším poslechovém výhledu se jistě objeví další dokumenty s tématy, která se týkají našeho města, a lidí, jež v něm žijí. Jedním z nich by měl být pořad *Pápěří* o dobrovolnících, kteří pomáhají na odděleních Léčeben dlouhodobě nemocných v litoměřické nemocnici.

Co vám osobně a dalším autorům radiodokumentů, které byly přehrány ve Večerech pro ucho, přináší poslech a následné diskuse s posluchači?

Poslechové večery jsou pro mě i pro ostatní autory dokumentů opravdu důležité z jednoho prostého důvodu. Člověk, který natočí rozhlasový dokument, nemá téměř nikdy možnost vidět a slyšet přímou reakci jeho posluchačů. Chybí mu zpětná vazba a vlastně ani netuší, jak lidé jeho pořad vnímají, co postřehli nebo co jim naopak uniklo. Setkání s posluchači je tedy něčím naprosto výjimečným. Při poslechových večerech vznikají nečekané situace, někdy vstřícné, jindy i zvláštním způsobem

napjaté, jako tomu bylo například u velmi osobního dokumentu Aleny Zemančíkové *Julie a její skok do samoty* nebo kontroverzního pořadu *Haiku kojící matky* Olgy Škochové. Ať už je ale reakce posluchačů jakákoli, vždycky je pro autora a jeho další práci podstatná. Kromě přípravy pořadů pro veřejnost v knihovně pravidelně v sobotu půjčujete knihy na dětském oddělení. Jaká je to pro vás zkušenost?

V mém nepravidelném a roztěkaném pracovním rozvrhu jsou pro mě soboty v knihovně zastavením, které mě vrací do normální reality. Kromě toho se tu dá zažít hodně zvláštních setkání.

Gabriela Albrechtová. Foto © KFT

ni s malými i velkými čtenáři – člověk se pořád učí a diví, co dnešní děti zajímá, jaké si vybírají knížky nebo jakým způsobem komunikují. Během svého nynějšího působení v knihovně jsem si sama domů půjčila hromadu neuvěřitelných knížek a získala zvláštní povědomí o fantasy literatuře, komiksech a podobně. Jedna z mnoha informací, které mi utkvěly v hlavě, byl rozhovor v jednom dívčím časopise. V něm patnáctiletá dívka tvrdila, že by nikdy nepustila domov bez sjednocené pleti... Když jsem byla ve školním věku, chodily jsme si s kamarádkou do stejného oddělení půjčovat sci-fi romány, povídky a atlasy rostlin. Paní knihovnice pro nás byla vědoucí a vážená osoba. Jsem ráda, že si můžu alespoň chvílemi stoupnout za knihovnický pult a vyzkoušet si její práci. To jsem si jako malá vlastně v duchu přála.

Na jaké další pořady pro ucho se může veřejnost těšit?

Na podzim jsme pro posluchače nachystali zajímavý program, který začal v září velice emotivním dokumentem o pohřbu Jana Masaryka. Pro Český rozhlas 3-Vltava ho připravil známý překladatel a rozhlasový autor Michal Láznovský. V říjnu jsme si společně poslechli pořad Jaroslava Balvína s názvem *Maharádža Jogi Mokšanand aneb Inženýr Jan Müller se vrací*, který nám otevřel průhled do života jogína, jenž na dvacet lety odešel z Čech do Indie, aby si tam vyléčil smrtelnou chorobu, a před několika lety se vrátil zpět do Čech. S Jogi Mokšanandou se ostatně mohli asi před třemi roky setkat i návštěvníci litoměřické knihovny, kde

měl guru přednášku. V listopadu nás pak čeká historický dokument básníka a spisovatele Miloše Doležala *Nebe plné dýmu* s pohnutými příběhy lidí z Ležáků, obce vyhlazené Němci za druhé světové války. Tento dokument získal v minulém roce hlavní cenu na Celonárodní rozhlasové přehlídce Report. Na čem pracujete ve své volné tvorbě, resp. tvorbě pro vaše kmenové rádio, ČRo 3 – Vltavu?

V současné době pracuji jako dramaturgyně na několika dokumentech začínajících rozhlasových autorů pro vltavskou Čajovnu. V nejbližší době by to měl být dokument a hudební kompozice Lenky Morávkové s názvem *Sklo vyteklo z prasklé vany* o upadajícím sklářském průmyslu v severních Čechách a pořad Veroniky Švábové o zahraničních štacích Divadla bratří Formanů. Já sama pak pracuji na rozhlasovém dokumentu, který by měl, snad zajímavým způsobem, zachytit život členů známého loutkového divadla Buchty a loutky, jehož humor a poezie jsou mi blízké a které tento rok slaví dvacet let od svého vzniku.

Rozhlasová dokumentaristka a překladatelka Gabriela Albrechtová se narodila roku 1972. Pracuje zejména pro Český rozhlas 3 – Vltavu, kde připravuje dokumentární a literární pořady. Dramaturgicky vede nové autory dokumentů, kteří se svými projekty debutují v pravidelném vltavském pořadu Čajovna. Působí jako externí pedagožka Divadelní akademie múzických umění v Praze (DAMU), kde vystudovala obor režie–dramaturgie. Za překlad divadelní hry Nikolaje Koljady *Murlin Murlo* získala Cenu Jiřího Levého.

Knihovna byla jedním z míst, kde se odehrál první ročník fotografického festivalu

Jakub Nitsche instaluje na fotografickém festivalu. Foto A. S. S.

Až do konce září bylo v Litoměřicích možné zhlédnout prezentaci fotografií a video-artu studentů ateliéru fotografie, který na Fakultě umění a designu Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem vede Pavel Baňka (nar. 1941, mj. šéfredaktor prestižního časopisu Fotograf).

Výstava ukazovala, jak vnímají a interpretují svět mladí čeští umělci, pracující s médiem fotografie a videa. Mezi vystavujícími bylo přitom i několik Litoměřičanů. Festival pořádalo občanské sdružení ASSociace. Jeho letošní první ročník byl zahájen souběžně s 11. ročníkem litoměřického filmového festivalu, v jehož programu byly i dvě projekce labskoústeckého video-artu. Realizaci celé akce finančně podpořilo Město Litoměřice.

Kolektivní výstava nesla název *Kubinstadt 2011* na památku litoměřického

rodáka Alfreda Kubina. Odehrávala se hned na několika místech v Litoměřicích, i v Knihovně Karla Hynka Máchy

„Cílem fotografického festivalu bylo obohatit litoměřický filmový festival, kulturní akci s letitou tradicí, o nový prvek zastaveného obrazu světa, tj. fotografii. Dále jsme chtěli přinést litoměřickému publiku obraz současné fotografie labskoústecké scény a v neposlední řadě naplňujeme poslání ASSociace, o. s., kterým je mimo jiné pomáhat mladým autorům zviditelňovat výsledky jejich práce a obohacovat takto i kulturní veřejnost,“ říká k fotofestivalu jeden z pořadatelů Radek Květoň.

V příštích letech se fotografický festival zaměří mj. na prolínání médií fotografie a pohyblivého obrazu i na jejich přesahy. Výběr by neměl být limitován místopisně nebo školou, ale jeho cílem bude pokusit se prezentovat to nejlepší ze současné fotografické scény u nás.

Podsedice

Nedaleko Třebenic leží malá obec Podsedice. GABRIELA PROCHÁZKOVÁ zde založila občanské sdružení Pampeliška a vede místní knihovnu.

Gabriela Procházková. Foto archiv

Kdy a proč jste se v Podsedicích rozhodla založit knihovnu? Pátrala jste po tom, zda tu už dříve nějaká fungovala?

V Podsedicích knihovna byla. Já se sem přistěhovala v roce 1996 a chtěla její činnost obnovit již tehdy. Pan Kopecký, který byl v té době starosta, mou snahu slovně podporoval, nicméně k založení knihovny ze strany obce nikdy nedošlo. Jak činnost knihovny souvisí s o. s. Pampeliška?

Sdružení Pampeliška jsme založili v loňském roce na podporu respitní a pěstounské péče. V rámci tohoto sdružení mělo být zřízeno volnočasové centrum pro místní a knihovna. Bohužel se nám zatím z celého projektu podařilo uskutečnit jen a pouze zřízení knihovny, která zároveň slouží jako volnočasové centrum pro děti. Během roku je v rámci otevírací doby v provozu kroužek šikovných rukou pro děti. Na ten přes léto navázal výtvarný kurz. Oboje je pořádáno právě knihovnou v jejích prostorách. V současné době je toto hlavní činnost, kterou Pampeliška provozuje. Zároveň vyrábíme různé strukturované úkoly a zapůjčujeme pomůcky a odbornou literaturu i po internetu.

Do jaké míry podporuje činnost knihovny obecní úřad?

Obec knihovnu příliš nepodporuje. Nájemné je sice symbolické, ale hradíme si spotřebu elektřiny. Některé regály zapůjčila obec ze staré knihovny. Knižní fond i ostatní zařízení je v tuto chvíli majetkem sdružení. Na obnovu knižního fondu využíváme možnosti vypůjčení knih z litoměřické knihovny.

Kolik čtenářů si k vám již našlo cestu? Celkem jich máme kolem šedesáti, ale to jsou čtenáři, kteří se zaregistrovali hned po vzniku knihovny a knihu si vypůjčili třeba jen jednou. Více knihovnu navštěvují děti. Na časopis Čtyřlístek musím vést pořadníky. Pravidelných dospělých čtenářů je zatím něco málo přes dvacet. Knihovna začala být v provozu teprve v březnu 2011, takže očekáváme, že počet čtenářů naroste s blížící se zimou. Zároveň nově nabízíme donášku knih až do domu a rádi bychom během příštího roku pořídili alespoň dvě čtečky, kde si mohou čtenáři navolit velikost písma. Čtečky by byly zapůjčovány zejména seniorům při dlouhých pobytech v nemocnici a lánkách.

Jaké jsou Podsedice jako místo pro život? Doporučila byste návštěvu jejich okolí čtenářům bulletinu?

Podsedice jsou pěkná obec. Je zde škola, školka, obchod, lékař, pohostinství, i dopravní obslužnost je dobrá. Je to celkem dobrý výchozí bod pro různé pěší trasy. Bez použití dopravního prostředku se můžete dostat jak na zříceninu hradu Oltářík, tak na Košťálov nebo Skalku. Za zmínku stojí určitě i starý vojenský kryt, který je na kopci Vršeťín u Obřic. Na kole pak do Opárna, Libochovic nebo na Házmburk. Okolí a výhledy do daleka jsou určitě jedny z nejhezčích, co znám.

Internetové stránky knihovny

<http://pampeliska2010-obcanskesdruzeni.mypage.cz/>

Vypůjční doba knihovny

Do konce roku každou lichou středu

lichá středa	16.00–18.00
--------------	-------------

Knihovnice litoměřického hospice získala Křesadlo

Prestižní cena Křesadlo je udělována labskoústeckým Dobrovolnickým centrem jednou ročně šesti lidem, kteří se významně účastní dobrovolnických aktivit v Ústeckém kraji, ať už jde o pomoc osamělým osobám, nejstarší generaci či třeba dětem ze sociálně slabých rodin. Letos byla oceněna i bývalá učitelka na 5. základní škole a už v důchodu knihovnice na pokratické pobočce ZDENKA SKÁLOVÁ, která provozuje knihovničku pro pacienty, doprovod a personál Hospice sv. Štěpána.

Kdy jste začala v hospici působit jako dobrovolnice?

Prakticky od začátku, co tu hospic je, asi od roku 2002. V začátcích mi hodně pomohla litoměřická knihovna, která mi darovala folii, lepicí pásy a veškeré další zařízení nutné pro rozjezd malé knihovny.

Jaký mají pacienti hospice o knihy zájem?

Knihy si půjčují spíš sestry nebo lidé, co pacienty doprovázejí, ale i mezi klienty se najdou takoví, co jsou ještě schopni číst.

Pro pacienty hospice pořádáte pravidelné setkání s tajemným názvem HuLiDe. Co je jeho obsahem?

Znamená to hudba – literatura – debata. Měli jsme už 216. pokračování. S pacienty se sejdeme většinou v atriu hospice nebo ve velké místnosti s francouzským oknem s výhledem na Há-zmburk. Zpíváme při kytarě, posloucháme reprodukovanou hudbu, čteme kratší zábavné texty a povídáme si. Občas si pro zpestření pozveme harmonikáře nebo děti ze Základní umělecké školy. Tradici HuLiDe založil

Miroslav Čejka, který letos bohužel zemřel. Momentálně připravuji tyto pořady s kolektivem asi pěti dobrovolníků, mezi nimiž – a to je potěšitelné – převládají mladí lidé.

Co vám dobrovolnická práce přináší? Jako důchodkyni především pocit smysluplně využitého volného času. V hospici pracuje perfektní kolektiv dobrovolníků, ze kterého mám velkou radost. Také mezi pacienty jsou úžasní a zajímaví lidé, např. syn Ondřeje Sekory, malíř Václav Alois Šrůtek atd. Výhledově bychom chtěli na dik-

tafon zaznamenávat příběhy lidí, kteří hospicem procházejí, a z jejich výpovědí a vzpomínek sestavit sborník. Není setkávání s pacienty hospice depresivní?

Není. Hospic vytváří důstojné podmínky pro závěrečnou fázi lidských životů. Naopak si myslím, že jsem se tu přestala bát smrti a začala ji definitivně brát jako přirozenou součást života. Jsem trochu ovlivněna východní filosofií včetně teorie o reinkarnaci. Život je v tomto pojetí jen jednou etapou vývoje každého člověka.

Zdenka Skálová. Foto Veronika Márová

Další studentský časopis v Litoměřicích

V našem bulletinu jsme již informovali o Samizdatu, který vzniká na mediálním semináři Gymnázia Josefa Jungmanna. Na Gymnáziu, střední odborné škole a středním odborném učilišti Litoměřice vydávají list s názvem Středník.

Čtenáři se v čísle z dubna 2011 mohli dozvědět o nově etablovaném oboru nail-artu (nehtovém umění) nebo o fenoménu tzv. bonsaj kotátek: „Několik týdnů stará zvířátka ještě nemají vyvinu-

Středník. Repro archiv

té a pevné kosti, jsou tedy měkká, pružná a tvarovatelná. Kotátko vložíme do skleněné nádoby s několika otvory na dýchání, přijímání a vyměšování potravy atd. Několik týdnů roste a tvaruje se podle nádoby jako krásný doplněk do bytu.“ (Jde o tzv. HOAX, tj. internetový špílec, mystifikaci). Zprávy ze školy tvoří reportáže ze lyžáku, během něhož se nic zvláštního nestalo, ale počasí přálo, z výpravy na šachový turnaj, při němž se stalo to, co minulý rok – jeden z účastníků ze školy nestihl autobus a tím oslabil družstvo – a rozhovor se studentkou Adélou Holubovou, která se zabývá výrobou roztahováků (extravagantní náušnice, u kterých je potřeba roztáhnout ušní díрку na několik milimetrů).

Absolventka gymnázia sestavila litoměřickou literární čítanku

Laura Havlová (narozena 1991 v Litoměřicích) začíná tímto semestrem studovat žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Karlovy univerzity. O regionálním dění píše do čtenářské sekce portálu Novinky.cz a Litoměřicím se věnovala i v práci, se kterou letos postoupila do celostátního kola SOČ (Středoškolská odborná činnost). V její čítance je zmíněno na dvě desítky autorů spjatých s Litoměřicemi nebo o Litoměřicích píšících od nejstarších dob (Kosmas, Bohuslav Balbín, Karel Hynek Mácha) až po současnost (Jan Malinda, Renata Štulcová). Ke krátkým ukázkám z děl spisovatelů jsou přiřazeny otázky, jejichž prostřednictvím má student lépe pochopit autorovo dílo i jeho kontext. Na přiloženém CD se nachází obrazová a zvuková příloha.

Proč jste se pustila do tvorby čítanky regionálních autorů?

První popud přišel od učitele češtiny Petra Bašuse, který chtěl, aby se SOČ zúčastnilo co nejvíce studentů gymnázia. Já jsem se této studentské soutěže účastnila v kategorii Tvorba učebních pomůcek. Jde asi o takovou „odpadní kategorii“, kde byl se mnou třeba i student, který sestrojil Teslův transformátor. Z litoměřického gymnázia jsme nakonec soutěžili čtyři a všechny práce se týkaly Litoměřic.

Laura Havlová. Foto archiv L. H.

Znala jste všechny autory, které jste do čítanky posbírala?

Do té doby jsem věděla jenom o Josefu Jungmannovi a Máchovi, paní Štulcová mě jednou učila matematiku na základní škole a Honzu Malindu jsem četla. Nakonec jsem objevila asi patnáct autorů a asi by se dali najít ještě další.

Bude mít vaše čítanka praktické využití?

Petr Bašus ji snad zařadí do výuky na gymnázium. Čítanku pověším na internetové stránky školy a nabídnu ji bezplatně jako učební pomůcku dalším školám v Litoměřicích.

Ukázka

Jan Malinda

Lepší než prstem do oka

Byt jsem zamkl a vycházím do ulic našeho krásného maloměsta. Směřem ke škole. Cestou si opakuji vzorce na fyziku a zastavuji se pro spolužačku Terezu. Fyziku jsem měl vždycky ukrutně rád – především když odpadla. Neodpadla-li právě, získával jsem na každé hodině relativně objemné sousto vědomostí, pouček o své neschopnosti a především pak psychické choroby – například žaludeční vředy. Vyučovala nás profesorka RNDr. Radomila Šimůnková. Celé gymnázium ji ale spíše znalo pod jménem Šimina. Po každé, když někoho u tabule dusila svým neopakovatelným způsobem, prokládala své citace slovy, v nichž se přenášela do role vychovatelky – podvědomě silně toužila stát se matkou. Absence dětí v jejím životě ji ovšem nutila prohlašovat, že je v podstatě nesnáší, že se kolikrát při návštěvách diví, v jaká strašná zvířata se děti dokáží přeměnit. Šimina tedy namísto dětí vlastnila kočku. A manžela. Manžel – jinak lékárník – spával sice občas doma, obvykle se však nedostal dále než před dveře bytu, a tak bylo možné nalézt ho spícího na schodech nebo v proslulém restaurantu U Petříků. Jestliže on trpěl, komfortu si zato užívala kočka, o níž jsme slýchávali četné historky. Bezpochyby nejvíce mne ovlivnila ta, jak musela Šimina kočku v půl jedné ráno fénovat, aby nenastydla, protože údajně spadla do umyvadla. Pak se tomu šťastně zasmála a vzápětí se rozkřičela, že se na vysokou školu nikdo z nás stejně nedostane.

*(Motto, 2002)***Úkoly:**

1. Jakou literární figuru autor často používá? (Např. ve větě „Fyziku jsem měl vždycky ukrutně rád – především když odpadla.“)
2. Jakým stylem je ukázka psána? Je jazyk spisovný?

Lipenky Kateřiny Minkové

Na odpoledním čaji, kde se křtil sborník členů klubu tvůrčího psaní, měly velký úspěch sušenky, které připravila Kateřina Minková. „Mají zvláštní slano-sladkou chuť, protože i kukuřičné lupínky jako hlavní ingredience takovou chuť mají,“ komentovala lektorka svůj příspěvek k pohoštění.

30 dkg kukuřičných lupínků rozdrtíme a smícháme s 2 lžičkami prášku do pečiva a trochou soli, dále utřeme cukr (asi 6 lžic) s Herou a společně s rozinkami vmícháme do připravené sypké směsi. Pokud je těsto husté, přilijeme trochu vody. Na vymazaný plech lžičkou kládeme malé kopečky a pečeme do růžova. Konzumujeme vychladlé, ideálně v kombinaci s povzbuzujícím čajem. Po konzumaci se věnujeme psaní.

Češi jsou v porovnání s Nizozemci vlídnější a přátelštější,

říkají RON MEERTS a MARIJE CLAASOVÁ, kteří
v Litoměřicích prodávají certifikované holandské sýry.

Nejprve se nám představte. Jak se jmenujete, odkud přesně pocházíte a jak dlouho žijete v České republice?

Jmenujeme se Ron Meerts a Marije Claasová. Přestěhovali jsme se sem z nizozemského Utrechtu, na podzim to budou už tři roky.

Jistě nebylo jednoduché odejít z Nizozemí do neznáma. Proč jste si vybrali zrovna Českou republiku, a zrovna seвероčeské Litoměřice?

„Liták“ jsme navštěvovali už od 90. let a zamilovali si místní, uvolněnou atmo-

sféru města, krásnou krajinu i okolní kopce. Získali jsme tu řadu přátel, takže po pár letech jsme sem jezdili navštěvovat je skoro v každou roční dobu. V Nizozemí jsme pracovali jako sochař a učitel řemesel a techniky (Ron) a knihovnice a informační specialista (Marije). Stále víc a víc jsme přemýšleli o tom přestěhovat se do Čech, a tak jsme se nakonec rozhodli vzít si v Holandsku rok volna a zkusit, jak to půjde tady. Jestli nám to dá všechno, co od toho očekáváme, a jestli se tady užij-

Ron Meerts a Marije Claasová. Foto archiv

víme. Velmi brzy jsme přišli na to, že pracovní nabídka je omezená, zvlášť pokud neumíte česky. Měli jsme dost nápadů, jak rozjet vlastní byznys. Nakonec se nám zdálo, že bude nejlepší zaměřit se na holandské značkové farmářské sýry a čerstvě pražené oříšky a další pochutiny.

Jak se vám tu žije a jak na vás reagují Češi?

Žije se nám tu pěkně. Permanentně se potkáváme s přáteli a navštěvujeme se s nimi bez toho, abychom si museli řadu týdnů dopředu domlouvat schůzku, jako jsme byli zvyklí v Nizozemsku. Chodíme do přírody, do Českého středohoří, sbíráme houby a užíváme si každý běžný aspekt českého životního stylu. Češi na nás reagují velmi mile. Přestože se snažíme učit se češtinu, jsme stále daleko tomu, abychom byli schopní plynne mluvit. A přesto jsou s námi lidé trpěliví! V porovnání s Nizozemím můžeme říct, že Češi jsou vlídnější, přátelštější a zajímají se. Už jen tím, že se ptají: „Jak se máte?“ Nebo

zasílají hřejivé a povzbudivé vzkazy na naše stránky www.uholandanu.info. *Kde v Litoměřicích sídlíte?*

Každé pondělí, středu a pátek od devíti do pěti můžete potkat náš mobilní stánek, který jsme nazvali „U Holanďanů“, přímo na centrálním Mírovém náměstí.

Jak jste přišli na to prodávat zrovna sýry a oříšky?

V obchodech v Nizozemí jde o velmi obvyklou kombinaci. Pouze nejlepší certifikované holandské sýry Gouda a denně čerstvě pražené oříšky nejlepší sorty, to je ovšem v Čechách novum.

Jak se rozvíjí váš podnik se sýry?

Náhodou jsme přišli na nizozemského dovozce, který přivážel ještě lepší sýry, než jsme prodávali dřív. Dali jsme si s ním schůzku, podnikli pořádnou degustaci a dohodli se na tom, že budeme mít výjimečnou možnost vybrat si nejen typ sýru, ale také to, od jakého farmáře ho chceme. Běžně totiž dostáváte objednané sýry od 20 až 30 farem, které jsou spojeny v jakýsi „řetězec“, takže kvalita sýrů je proměnlivá. Dostáváme tedy jenom ty nejlepší premiové sýry, které si sami vybereme, a to hlavně od dvou vybraných farmářů. Jsme za tuto jedinečnou možnost moc rádi a víme, že naši klienti také. Náš dodavatel nám nabídl výhradní práva k prodeji jeho sýrů v celé České republice. Takže nyní můžeme kupovat větší množství za lepší cenu. Ihned jsme snížili naši prodejní cenu jako vyjádření vděčnosti zákazníkům, protože to oni nám umožnili, aby se náš obchod rozvíjel. Rozjeli jsme velkoobchod přímými certifikovanými farmářskými

holandskými sýry Gouda, holandskými farmářskými biosýry a holandskými sýry Gouda, takže teď se pořád pohlížíme po obchodech, které by chtěly naše sýry prodávat. Například pro sýrárny, mlékárny a vinotéky by mohlo být zajímavé zařadit naše sýry mezi jejich sortiment. Všechno je v procesu růstu, takže můžeme říct, že byznysu se daří dobře, a my jsme spokojení, protože nám to umožňuje v Čechách zůstat. *Jak takový pravý holandský sýr vzniká a čím se liší od českého?*

Farmářské sýry dosud vznikají tradiční cestou z nejlepšího holandského mléka na tamních farmách. Pastviny jsou blízko moři, díky tomu je mléko lehce slané. Když jsou sýry hotové, farmář je ukládá do skladů. Sklady našeho dodavatele jsou starší než století. Tady sýry zrají na dřevěných policích. Všechny sýry jsou jednou týdně ručně otáčeny, aby byl proces zrání jednotný a byl tak garantován typický tvar Goudy. Takže sýr starý jeden rok byl otočen dvaapadesátkrát v průběhu roku, kdy uzrával. Největší rozdíl v porovnání s českými sýry je výjimečná chuť, která je dosažena především právě tímto tradičním způsobem zrání. Také doba spotřeby je jiná. Krájíme sýry tzv. „čerstvé od nože“, jak se říká v Holandsku. Pak je zákazníkům zabalíme do speciálního sýrařského papíru, abychom zajistili minimálně dvoutýdenní dobu na spotřebu.

Jak zákazník pozná pravý holandský sýr?

Pravý certifikovaný holandský farmářský sýr je snadno rozpoznatelný obdélníkovou značkou KB, která je viditelná

na všech těchto sýrech. Dvě strany této značky jsou trochu zahnuté. Pokud je značka kulatá, místo aby měla obdélníkový tvar, pak to není farmářský sýr, ale sýr, vyrobený v továrně. A tam je malý rozdíl v ceně, ale velký v chuti.

Jaké novinky chystáte do budoucna?

Doufáme, že brzy otevřeme nový profesionální obchod na webu, kde najdou lidé více informací a budou si zde moct objednat naše produkty. To je možné už na našich stávajících stránkách www.uholandanu.info, ale chceme je výrazně vylepšit. Tímto způsobem jsou však už teď nejchutnější nizozemské sýry za výhodnou cenu snadno dostupné komukoli v České republice.

Pozn. red.: Příspěvek otiskujeme na základě barterové dohody – holandská sýraři se podíleli na nákladech souvisejících s výrobou tohoto čísla bulletinu Knihovny K. H. Máchy.

Chcete vyhrát laskominy, které vidíte na snímcích? Napište krátkou povídku, v níž bude figurovat sýr. Příspěvky posílejte na e-mailovou adresu karel.khm@seznam.cz.

S. d. Ch. Básník milenců

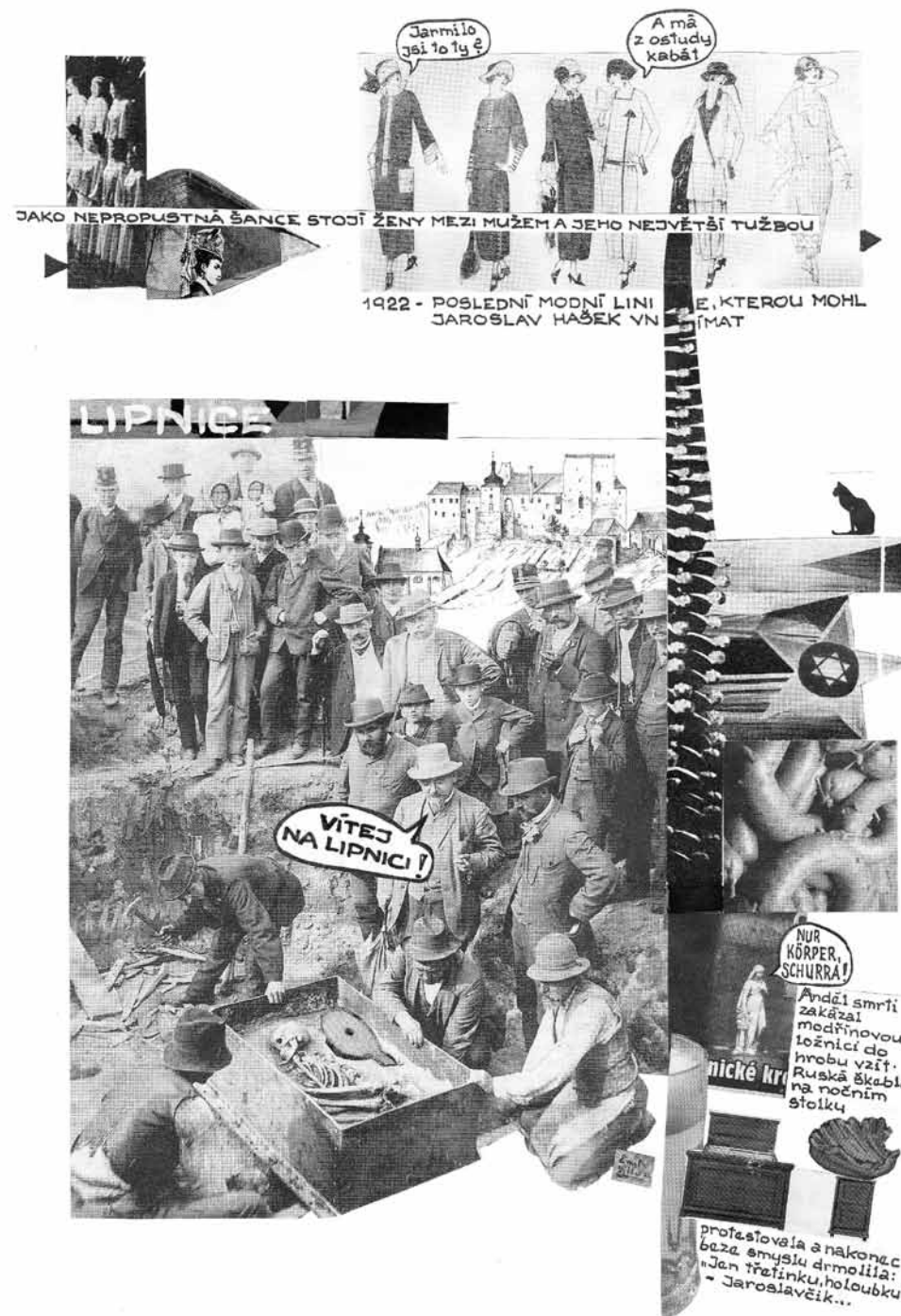
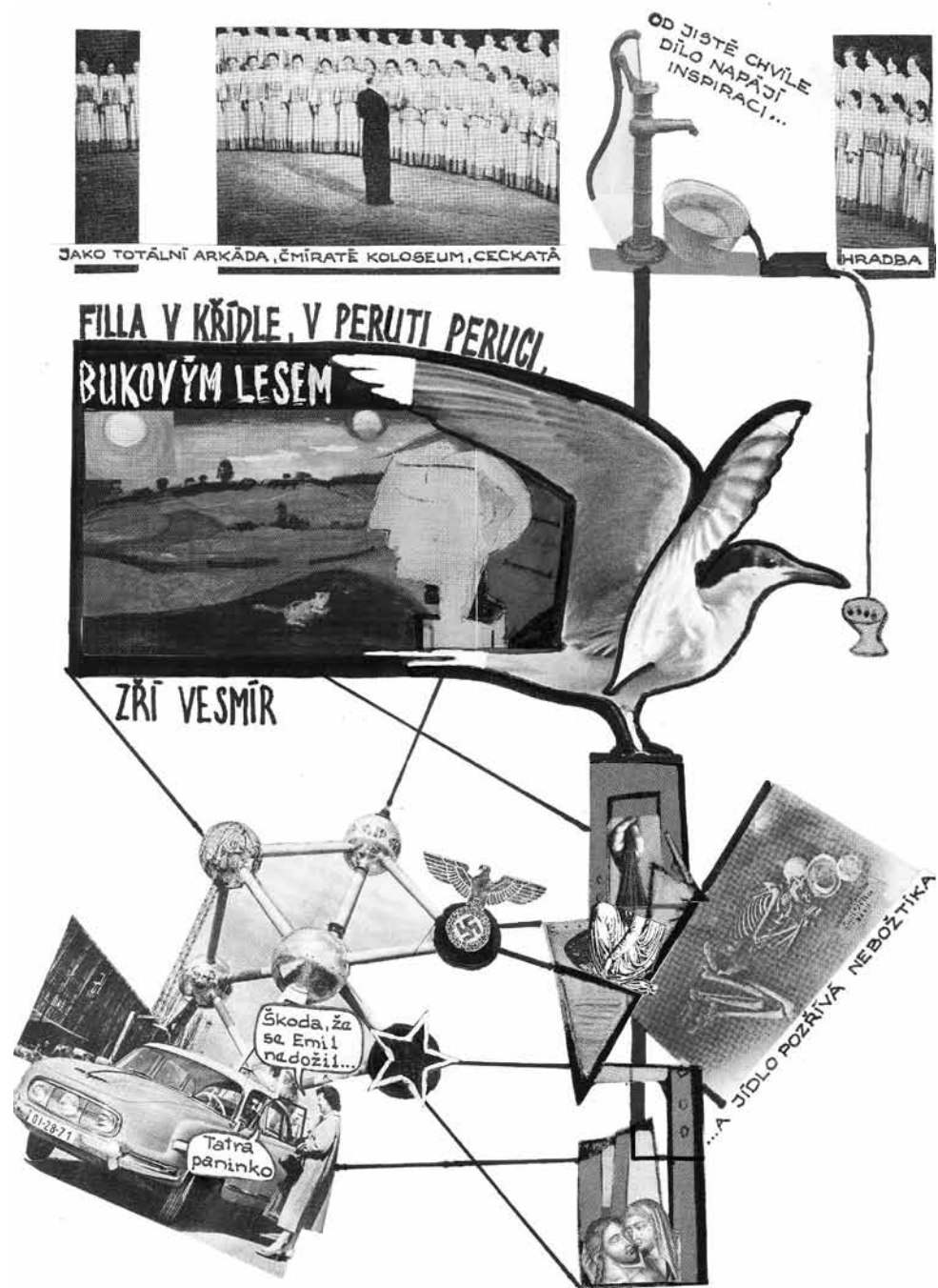
Miloslav Vojtíšek alias S. d. Ch. se narodil roku 1970 v Praze. Spisovatel, scenárista, loutkoherec a autor koláží vyrůstal na pražském Jižním Městě. V osmdesátých letech stál u zrodu Barandovské čtyřky, jejíž členové kromě pravidelných literárních střed shrnuli své tvůrčí počiny v jediném almanachu. Pro skupiny Periferie 42 a Ruce naší Dory skládal, psal a hrál na elektrickou kytaru. V současnosti se S. d. Ch. živí jako hrobník a správce hřbitova.

Původně publikoval samizdatem. Dnes jeho práce soustavně vydává studio Divus, mimo jiné vydavatel časopisu Umělec. Autor se ve svých scénářích a v poslední době i literárních pastiších, charakteristických archaickým jazykem, vyrovnává především s mýty českého národa a zabývá se pozicí člověka ve světě proměněném v instituci.

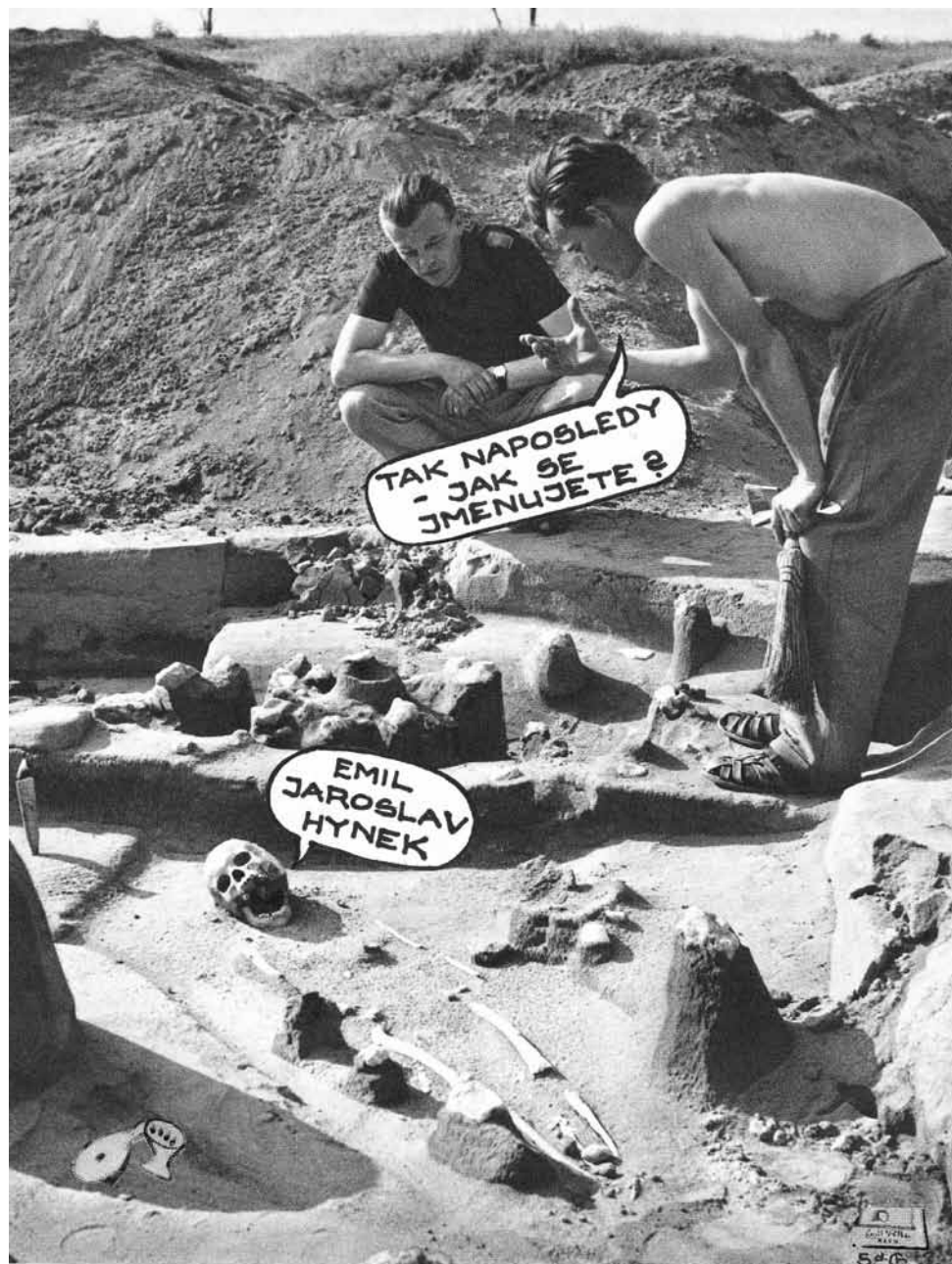
K soukromým vydáním prací svých a svých přátel udržuje domácí edici pod značkou Creatura Culina Slach. S. d. Ch. provozoval divadelní společnost Miloš a Matěj a Naturální divadlo. Nyní provozuje Varlénův loutkový seminář, ve kterém kromě všech svých her uvedl i Quasičajovnu U Suicidní Ženy S Nepravidelným Měsíčním Cyklem (literárně-čajovnická performance), Varlénův loutkový poloautomat (projekt živého marionetového jukeboxu), Polí pět otvírá (loutková marketingová esej) a Opouštění fetiše (loutkové desatero živých hudebních klipů kapely Skrytý půvab byrokracie).

Komiks s vročením 2008 pochází ze sešitu Varlén. S. d. Ch. účinkoval se svou hrou *Seance vyšeřadská aneb Pouť utajená K. H. Máchy a V. Hanky* na loňském multimediálním festivalu Litoměřický Tamtam.

ENDE

Literární příloha

Vedle příspěvku oceněného v regionální literární soutěži publikujeme hrst básní.
Hezké čtení!

Lukáš Fíla

Když se probírá

Když se probírá, je hudbou, chci naslouchat.

Když se probírá zčernalým stříbrem
na stránkách vzpomínkami zaprášených alb,
obrací dvě třetiny nevynucených úsměvů
a zbytek instalovaných překvapení z dárků
nad kulisou jehličí a barevných skel.

V zahradách s popadanými jablky
v nejkrásnější vůni zrání,
jablky, co nepotřebují stíny stromů,
uskrápnutá hrdla pod zvýšeným hlasem
otce.

Jako ptáče v hníždě zalknuté soustem
ze chřtánu peření vlastní krve.
Snad z přebujelé lásky,
snad jako odkaz sirotků a poručnictví
z Dickensových románů.

Když se probírá, je dítě Orfeovo,
okarína z pálené hlíny
a já chci být foukačem bolístek
z dětství.

Neboj,
mé jméno neobsahuje žádné z písmen,
které ti vháněla slzy do očí
nad slabikářem,

když mámy dřely strupy z kolen
v odlitcích roztrhaných punčocháčů.
Tak mě nech prosím znít,
jako ty jsi mou hudbou
s rytmem obracejících se stran.

(Šárce Filové)

Lukáš Fila se narodil v Litoměřicích v roce 1979. Pracuje jako grafik a editor v regionálních médiích. Publikuje na literárních serverech, sporadicky knižně nebo v časopisech. V roce 2007 vydal almanach mladých autorů publikujících na internetu s názvem *Odkud vedou dráty mé*. Za svůj dosud nepřekonaný literární úspěch stále považuje zisk nášivky Mladého knihovníka II. stupně za *Příběhy dráčka Sportika* (asi v roce 1988). V současnosti se věnuje především ochotnickému divadlu (spoluzakladatel Hynkova hravého divadla). Autor hledá náměty a spolupracovníky pro projekty amatérské filmové tvorby (pište na l.fila@seznam.cz).

Martin Suriak Čtvrtá

„Je poznáním člověka
poznat, že jej nic nečeká?“

„Kde jsi to slyšel?
Takovou hloupost!
Cožpak nemáš z žití radost,
že vymýšlíš ty věci,
jež poutají tvého ducha
jak zvíře poutáno je v kleci?“

„Ne, hledím tam a nevidím
náruč boží a zlatou síň,

jen tma se tam pne
a není síly, která ji rozhrne.“

„To jsem já a bdím
nad tvým tělem bezbožným,
chi chi chi chi chi,
tak ráda sprádám pletichy!“

„Slyšel's to?
Tma promluvila.
Víš, po čem touží tolik?
Chtívá je mého těla!“

„Ale ona tma je tvou,
tvou zrádnou myšlenkou.
Kdybys myslel na radost více,
rozžehl bys ve tmě svíce.
Navedli by tě na pěšinu,
jež vede do náruče Pánu!“

„Neposlouchej ho!
Je to boha lýtý branec,
lehá k němu na kavalec
a žaluje mu samé lži!“

„A prý jsi boha branec!
Žaluješ mu naše hříchy
a on pak strádá dýky,
kterými nás porazí!“

„Vždyť sám říkáš,
že nic není po tom,
že smrt nic víc není,
než že rozpadne se atom.
Nebo jen zastíráš zlé dění,
jež se v muka mění?“

„Nevěř mu, jen zkouší,
myslí, že máš duši,

ale my oba víme jistě,
že hledá na špatném místě!“

„Správně, není tady boha,
není ani duše kolem.
To my, my lidé, chápeš?
samí vládeme světem!“

„Nebo bys byl radši,
kdybys neměl duši,
že zmizí tvoje viny,
jak jen projdeš se smrtí
za života brány!“

„Pověz, ten skřet, jak ti napovídá,
nemluví z něj jen bída?
Je ti lépe, když věříš,
že jen smrt chodí mezi námi,
že duše vodí a hází
do bezedné jámy?
A tam nic není, ani světlo!
Ale zamysli se nad tím.
Nevypadá zrovna takhle peklo?“

(Snad. A. Jen. Všechno., rkp. 2011)

Martin Suriak se narodil v roce 1990 v Litoměřicích, kam se vrátil po devatenácti letech, aby zde dostudoval. Pod svým jménem publikuje poprvé. „*Umění je sice mostem do dalších světů, přece ale tento most je vystavován od pozemské strany. Odsuzuji jakoukoliv formu avantgardního projevu jako popření základních kamenů umění. Veškeré své snahy budu nadále směřovat k tomu, abych pro poezii znovu vynášel to, co jí bylo po dlouhá staletí vlastní – vyprávění*“, říká autor.

Jakub Praibíš Třináctá hodina

Nastoupil jsem do vagónu a rozloučil se s částí kreditu, jež odečetlo tamní vstupní zařízení. Snažil jsem se nedýchat – kvůli nedostatku prostoru i vzduchu. Pevně jsem se držel zbytku utrženého madla, zatímco se moje tělo zmítalo kordcavým společenským tancem hromadné dopravy.

Do práce jsem dorazil akorát včas. Na prahu se identifikoval a proclil ke svému (jak jsem jej nevím proč nazýval) stolu v rozlehlé hale naplněné mými (jak nás ostatní označovali) spolupracovníky.

První část pracovní směny jsem strávil rozehříváním. Netopili nám příliš, abychom zbytečně nezpohodlněli, ale oproti venkovnímu marastu a s umělohmotným šálkem řídké kávy z nedalekého automatu, jenž byl výsadou našeho (jak mu ovšem nikdo neřikal) pracoviště, to byl znatelný rozdíl, který bylo třeba náležitě (a pokud možno) nečině vstřebat.

V mém zorném poli byli další tři (spolu)pracovníci, jejichž zvyky jsem znal již lépe než své vlastní. Baval jsem se jejich omezeností ve vytrvalé snaze nepřipouštět si jakoukoli vzájemnou podobnost.

Než se můj pohled uchytil projektoru na stole, kde se střídaly digitální obrazy: skály pokryté zasněženými lesy, staré domy s hradebními věžemi, kulatá okna a bleděmodrý dým z útlých komínů. Obrazy věcí, jež byly vzdálené a které mi pomáhaly se s těmi přítomnými vypořádávat co nejpovrčněji.

Poslední kapky práškové kávy byly vypity a bylo na čase otevřít složku s pracovními pokyny. Zabýval jsem se jí však pouze okrajově, zatímco jsem vyřizoval soukromou korespondenci a současně sledoval, zdali nejsem sám sledován.

Stíhal jsem se věnovat také korespondenci pracovníka v sektoru G7, jenž ostýchavě řešil s manželkou v domácnosti školní problémy jejich syna a horlivě domlouval schůzku o polední pauze s pracovníci v sektoru E5.

Dvakrát jsem se rychle prošel uličkou před prosklenými dveřmi mého přímého nadřízeného – poprvé z nutnosti cestou na záchod, podruhé ze lsti, nahlížeje do prázdných papírů vypůjčených z tiskárny, které jsem upustil a

sebral tak, aby si nadřízený nemohl nepovšimnout mojí zaneprázdněnosti.

[...]

Den zase zmizí znenadání, jak dětství, dospívání, mládí. S větrem tíhy dospělosti, žene se jak mraky nad městem, střemhlav jako ptáci.

(Třináctá hodina, Dialog 2011)

Spisovatel a tenista Jakub Praibíš se narodil roku 1982 v Litoměřicích. Ukázka pochází z jeho prozaické novinky, která vychází v listopadu 2011. „*Oproti předchozí románové trilogii z neurčité historie je to tentokrát z neurčité současnosti, potažmo budoucnosti, a je to psáno v první osobě – předem však vylučuji jakoukoli autobiografii. Co se žánru týče, opravdu těžko se mi to definuje. Sociálně kritický román mi ale v téhle chvíli přijde docela výstižný. Hlavní postava se protlouká každodenními útrapami moderní společnosti, zatímco se mu přihodí něco docela nevšedního, což posouvá děj trochu mysteriózním směrem. Na 4. listopadu je naplánována autogramiáda v litoměřické Salva Guardě, kde bude kniha poprvé k dispozici. Pak bude k dostání v knihkupectvích, zejména asi regionálních, ale nejjistěji na všech známějších internetových obchodech, kde jsou k dostání všechny moje knihy.*“

Lucie Hrochová

Z deníku dívky*Milý deníčku,*

babička říká, že Krausovi jsou splašení. To přirovnání zní legračně! Pana Krause, který se vždycky tak vážně dívá přes obroučky svých brýlí, bych nikdy neoznačila jako splašeného...

Jenomže se začíná dít něco zvláštního. Cítím to ve vzduchu... Podobně jako když náš Puntík cítí, že brzy přijde bouřka. Krausovi zavřeli krámk a povídá se, že za týden odjedou do ciziny. Tak bych se chtěla někdy podívat někam hodně daleko od našeho městečka, ale nedovedu si představit, že bych měla už navždycky opustit naši chalupu. Slyšela jsem babičku, jak se baví přes plot se sousedkou Kropáčkovou o tom, že odejít od tak prosperujícího krámk kvůli nějakému odpornému mluvkovi od Němec je hřích. Nevím, co to znamená prosperující, ale stejně se panu Krausovi dívám.

Prý se bojí Hitlera. A prý je takových, jako jsou Krausovi, víc. Nechápu, proč se někdo bojí někoho, s kým se v životě nesetkal. Já se třeba bojím starého pana Posnera, protože jsem loni v létě ochutnala pár jablek z jeho zahrádky a on na mě od té doby hrozí holí. Ale panu Krausovi vážně nerozumím. Proč by se měl bát nějakého Hitlera, který mu nemůže nijak ublížit? Copak mu pan Kraus něco provedl, aby kvůli tomu přijel Hitler do Čech a vyřídil si to s ním?

Ještě se bojím strašidel. Hlavně polednice. Sice jsem ji neviděla na vlastní oči, ale vím, že existuje, babička mi o ní vyprávěla. Polednice umí čarovat a nemá ráda děti. Myslím si, že Hitler čarovat neumí. Pokud bych se měla kvůli někomu odstěhovat, bylo by to strašidlo.

Babička říká, že ji odsud nikdo za žádnou cenu nedostane. „Celý život jsem se odtud ani nehnula, tak nevím, proč bych se měla na stará kolena někam plahočit! Narodila jsem se tady, tak tu také zemřu!“ rozčilovala se, zatímco pálila noviny v kamnech.

Pokárala jsem babičku za to, že mluví o své smrti. Byla bych nejradši, kdyby neumřela nikdy. Kdo by se pak o mě staral? Pohladila jsem ji po hlavě a setřela jí slzy, které se jí bůhvíproč koulely po vrásčitých tvářích. Když mě ujistila,

že nebrečí a jen jí něco spadlo do oka, běžela jsem ven. Sousovic Anča na mě volala, ať nesedím v seknic, když venku svítí sluníčko...

Ahoj deníčku,

představ si, stala se hrozná věc! Československo se už nejmenuje Československo, ale Protektorát Čechy a Morava. Jsou toho plné noviny. Babička brečela a paní Kropáčková taky.

Ještě jsem nikdy neviděla babičku brečet úplně. Zkoušela jsem ji uklidnit, že to nevádí, že si na nové jméno zvykne. Také nemám ráda, když se něco mění, třeba letopočty... Nebo když se nějaká slečna z vesnice vdá a změní se jí příjmení. To se potom vždycky nějaký čas pletu a oslovuji ji postaru. Ale na všechno si člověk zvykne...

Dospělí jsou teď vážnější. Dokonce víc než tenkrát, když se k nám dostala zpráva, že z rodiště mého dědečka se staly Sudety. Dědeček pocházel od Karlových Varů. Babička v ten den lomila rukama a neustále opakovala: „Ještě že se toho František nedožil!“

Tady je další důkaz, že dospělí se se změnou jména dokážou vyrovnat hůř než děti. Já si myslím, že Karlovy Vary a ty krásné lázně, které jsem viděla na pohledu, jsou pořád stejné. Sudety – Nesudety!

Chtěla bych se tam někdy podívat. A dát si lázeňské oplatky. Jednou jsem dostala kousnout oplatků od Aničky a pamatuji si, že mi moc chutnaly!

Milý deníčku,

svět je prostě nespravedlivý! Anička odjíždí! Prý do Anglie, která je až za mořem! To je strašně daleko! Jak mi to mohla udělat? S kým si budu chodit ven hrát? Nikdo jiný mi nerozumí tolik jako Anča! Možná babička, jenomže tu nebaví hrát si na schovávanou a slepou bábu.

Nejdřív jsem to Aničce přála a měla jsem radost s ní. Myslela jsem si, že se tam jenom podívá, vykoupe se v moři a hned se zase vrátí zpátky. Jenomže Anička říkala, že tam zůstane dlouho. Ptala jsem se, jak dlouho trvá dlouho, a ona odpověděla, že určitě déle než měsíc. A měsíc je vážně hodně!

Byla u nás na návštěvě Aničky maminka. Povídala babičce o nějakém panu Wintonovi a o tom, že by bylo moudré, abych odjela s jejich Aničkou. Babička její návrh ihned zamítla. Řekla, že mě nedá! To se mi líbilo...

Nechtěla bych jet do Anglie, když vím, že se tam nemluví česky. To bych se třeba ani nemohla zeptat, kde je záchod, a počurala bych se jako mimino! A navíc bych tam nikoho kromě Anči neznala. Jela bych jediné s babičkou, jenomže té nikdo tu dalekou cestu nenabízel. Tak ať si tu Anglii prosm pěkne všichni nechají!

P. S.: Kdo by pomáhal dávat zrní slepicím?

Deníčku,

mám strach! Slyšela jsem, jak venku někdo křičí! Myslím, že to mohl být pan Posner, i když... Kdoví. Lidi teď často křičí. Dnes večer se však těch hlasů ozývá až moc. Rozeznávám i tvrdý jazyk, kterým mluví Němci. Babička vstala z postele a šla se podívat, co se venku děje. Nechtěla jsem, aby odcházela. Prikázala mi, že nesmím za žádnou cenu odejít z chalupy.

Připadá mi, že se hlasy ozývají z našeho dvora. Vážně se bojím! Ať už

*Das Tagebuch ist nich für die Juden.
Stirb, Jude!*

(Rkp., 2010)

Lucie Hrochová se narodila roku 1994. Žije v Opatovicích u Světlé nad Sázavou a studuje druhý ročník gymnázia v Ledči nad Sázavou. V dalším studiu by ráda pokračovala v oboru herectví na Janáčkově akademii múzických umění (JAMU) v Brně či na Divadelní fakultě múzických umění (DAMU) v Praze. Lucie chodí na dramatický kroužek, na zpěv a jako amatér se zabývá tvorbou muzikálů.

Luciina povídka byla jedním ze dvou vítězných textů 17. ročníku literární a 15. ročníku výtvarné soutěže, pořádané Památkem Terezín. Jejím tématem bylo Tady se to nemůže stát. „*Jedná se o větu, kterou si ve třicátých letech minulého století říkali mnozí, kteří i přes všechny varovné zprávy nevěřili, že demokratický systém prvorepublikového Československa zanikne a místo něj bude nacisty nastolen režim pronásledující všechny odpůrce i další z jejich pohledu méněcenné skupiny obyvatel,*“ stálo v propozicích soutěže. „*Proč řada obětí holokaustu z českých zemí neodešla včas do emigrace před blížícím se nebezpečím? Vnímaly Československo jako vlast, kterou nechtěly opustit? Nechtěly zde zanechat majetek, který vybudovali jejich předci? Bály se života v cizině? A měly vůbec možnost odejít? Dokázaly si představit, co je čeká, když zde zůstanou? Je nějaký rozdíl mezi naším vnímáním současných možných nebezpečí, která nás mohou časem ohrozit, a vnímáním nacistického nebezpečí tehdejšími lidmi?*“ ptali se organizátoři žakovské a studentské soutěže. Výherci byli odměněni finanční a věcnou pozorností 9. června v Muzeu ghetta v Terezíně. Lucie Hrochová zvítězila se svým textem ve druhé kategorii soutěže.

„*K psaní jsem se dostala díky čtení. Letošní školní rok jsem se rozhodla učit se psát přes literární soutěže, které dodávají zajímavá témata i literární formy. Spoustu jsem si jich vyhledala, mezi nimi i terezínskou. Její téma mi bylo blízké, protože jsem asi před rokem či dvěma četla Deník Anny Frankové a Ditu Saxovou,*“ prozrazuje autorka. „*Finale mám ráda Harryho Pottera, hezky vzpomínám na Egyptana Sinuheta, Čachtickou paní, Není římského lidu nebo Kafku na pobřeží.*“ V roce 2009 vydalo nakladatelství Akcent autorčinu knihu *Přátelství z nebes*, kterou začala psát ve třinácti letech. Do konce letošního roku vyjde druhý díl s názvem *Poznání z nebes*. Jak se přihodí, že už v tak nízkém věku někomu vyjde knížka? „*Asi jsem měla štěstí, že jsem zkusila dobré nakladatelství. Když jsem začínala psát, vůbec jsem nepřemýšlela, co z toho vzejde, jak to bude dlouhé, jestli se to vydá... Na druhou stranu, když už bylo jasné, že nezůstanu u pěti stran, věřila jsem zázrakům a o ničem nepochybovala, i když mě známí varovali, abych potom nebyla zklamaná. Takže jak se to přihodí? Přihodí se to, když autor, třebaže mladý, věří svému příběhu a svému štěstí.*“